

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(březen 2019)

★ Zpráva o ochraně obchodu EU

Evropská komise zveřejnila dne 28. března zprávu o ochraně obchodu za rok 2018, z níž vyplývá, že Komise posílila evropský soubor nástrojů na ochranu obchodu. Od roku 2014 rovněž zavedla 95 opatření, jež pro evropské společnosti a pracovníky zajišťují spravedlivou hospodářskou soutěž. Dvě třetiny všech 135 platných opatření se týkají dovozu z Číny. EU v roce 2018: reformovala své antidumpingové a antisubvenční právní předpisy tak, aby bylo možné účinněji reagovat na nekalé obchodní praktiky poškozující výrobce v EU; vzhledem k uložení opatření týkajících se oceli a hliníku ze strany USA přijala EU kroky k řešení jejich negativních dopadů na ocelářské odvětví EU; Komise se angažovala v přibližně 70 zahraničních šetřeních na ochranu obchodu týkajících se vývozců z EU v případech neopodstatněného použití nebo zneužívání nástrojů na ochranu obchodu. Výsledkem bylo úspěšné odstranění nebo neuválení cel v řadě případů.

Kompletní zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157810.pdf

★ Nová pravidla usnadňující online přístup k televiznímu a rozhlasovému obsahu ze zahraničí

Evropský parlament dne 28. března schválil návrh směrnice týkající se přeshraniční distribuce a přenosu televizních a rozhlasových pořadů. Směrnice zejména přináší nové příležitosti pro provozovatele vysílání – tzv. zásada země původu usnadní udělování licencí k právům a umožní, aby byly určité online pořady k dispozici i v zahraničí (jedná se o souběžné vysílání, možnost zpětného zhlédnutí pořadu z archivu a další služby doplňující hlavní vysílání); směrnice rovněž vnáší jistotu do systému odměňování nositelů práv při přímém přenosu rozhlasových a televizních pořadů.

Evropská komise doporučuje společný přístup EU k bezpečnosti sítí 5G

Evropská komise dne 27. března přijala doporučení o souboru operačních kroků a opatření pro zajištění vysoké úrovně kybernetické bezpečnosti sítí 5G v celé EU. doporučení obsahuje soubor operačních opatření: kdy každý členský stát by měl do 30. června 2019 dokončit vnitrostátní posouzení rizik infrastruktury sítí 5G. Na tomto základě by členské státy měly aktualizovat stávající bezpečnostní požadavky pro provozovatele sítí a zahrnout podmínky pro zajištění bezpečnosti veřejných sítí především při udělování práv na užívání rádiového spektra v pásmech 5G. Z vnitrostátních posouzení rizik se pak bude vycházet při vytváření koordinovaného posouzení rizik na úrovni EU. Členské státy EU mají právo na základě důvodů národní bezpečnosti vyloučit ze svých trhů společnosti, které nespĺňují normy a požadavky právního rámce daného státu. Vnitrostátní posouzení rizik by měla být předána Komisi a Evropské agentuře pro kybernetickou bezpečnost do 15. července 2019.

Souběžně s tím Komise a členské státy zahájí koordinaci se skupinou pro spolupráci ustavenou podle směrnice o bezpečnosti sítí a informačních systémů. Agentura ENISA dokončí přehled hrozeb pro sítě 5G, který členskými státy pomůže při dokončení celounijního posouzení rizik do 1. října 2019. Do 31. prosince 2019 se skupina pro spolupráci ustavená podle směrnice o bezpečnosti sítí a informačních systémů dohodne na souboru zmírňujících opatření, jimiž je třeba řešit rizika pro kybernetickou bezpečnost zjištěná na úrovni Unie i na úrovni členských států.

Kompletní doporučení Komise je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/cybersecurity-5g-networks>

Soudní statistiky za rok 2018: Soudní dvůr a Tribunál zaznamenaly rekordní produktivitu

Dne 25. března byly publikovány Soudní statistiky za rok 2018, ze kterých vyplynulo, že počet věcí předložených Soudnímu dvoru značně vzrostl: 849 nových věcí představuje úroveň, již Soudní dvůr doposud nikdy nedosáhl, neboť počet zahájených věcí vzrostl oproti roku 2017 o 110, což je nárůst téměř o 15 %. Tento nárůst je zejména důsledkem zvýšení počtu žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, který v roce 2018 činil 568 oproti 533 v předchozím roce. Tento počet se za posledních deset let téměř zdvojnásobil a žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce představují 70 % věcí projednávaných Soudním dvorem. Počet kasačních opravných prostředků podaných proti rozhodnutím Tribunálu vzrostl o 35 %, ze 147 na 199. Počet přímých žalob se rovněž zvýšil. Počet návrhů na předběžné opatření je sice nižší, neboť se jedná o mimořádné řízení, avšak přesto se zdvojnásobil (6 návrhů v roce 2018 oproti 3 návrhům v roce 2017). Statistiky ukazují, že produktivita Soudního dvora byla v roce 2018 výjimečná. Úsilí vynaložené na zvýšení efektivity při vyřizování věcí dosáhlo svých mezí, je tedy důležité, aby se v blízké době začal uplatňovat projekt mechanismu

předchozího uznávání přijatelnosti některých kasačních opravných prostředků. Průměrná délka řízení před Soudním dvorem se rovněž v roce 2018 zkrátila.

Co se Tribunálu týče, počet věcí předložených Tribunálu oproti roku 2017 mírně poklesl, s 834 novými věcmi, což představuje pokles o přibližně 9 %. Tento počet, k němuž přistupuje 44 návrhů na předběžné opatření, je však rovnocenný počtu v roce 2015, přičemž roky 2016 a 2017 byly ovlivněny mimořádnými okolnostmi. Tribunál současně potvrdil rostoucí trend své produktivity, která dosáhla rekordního počtu 1 009 ukončených věcí, což představuje nárůst téměř o 13 % oproti roku 2017. Celková délka řízení (20 měsíců u věcí rozhodnutých rozsudkem nebo usnesením) se oproti roku 2017 do jisté míry prodloužila, a to zejména z důvodu vyřizování velkého počtu věcí v oblasti hospodářské soutěže, jejichž objemnost a složitost si vyžádaly dobu vyřizování vysoce přesahující průměrnou dobu vyřizování ostatních věcí.

Závěry Evropské rady ohledně Brexitu (článek 50)

Evropská rada dne 21. března publikovala své závěry ohledně Brexitu. V nich zejména uvedla, že bere na vědomí dopis premiérky Theresy Mayové ze dne 20. března 2019, v reakci na něj schvaluje nástroj týkající se dohody o vystoupení a společné prohlášení doplňující politické prohlášení, jež byly dohodnuty mezi Evropskou komisí a vládou Spojeného království dne 11. března 2019 ve Štrasburku. Evropská rada souhlasí s prodloužením lhůty do dne 22. května 2019 za podmínky, že Dolní sněmovna příští týden schválí dohodu o vystoupení. Pokud nikoliv, souhlasí s prodloužením předemné lhůty do dne 12. dubna 2019 a očekává, že před uvedeným dnem Spojené království Evropské radě přednese k posouzení další postup. Evropská rada také zopakovala, že dohodu o vystoupení, která byla mezi Unií a Spojeným královstvím dohodnuta v listopadu roku 2018, není možné již znovu otevírat. Jakýkoli jednostranný závazek, prohlášení nebo jiný akt by měl být slučitelný s literou i duchem dohody o vystoupení. Evropská rada vyzývá k tomu, aby na všech úrovních pokračovala práce zajišťující alternativní opatření s ohledem na důsledky vystoupení Spojeného království, a to při zohlednění veškerých možných vyústění.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/media/38747/21-euco-art50-conclusions-cs.pdf>

Předsednictví Rady a Parlament dosáhly předběžné dohody o rámci dohledu nad evropskými finančními institucemi

Evropský systém dohledu nad finančním trhem byl zaveden v roce 2011 a je tvořen třemi evropskými orgány dohledu: Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA), Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (ESMA); Evropská rada pro systémová rizika (ESRB) pak dohlíží na finanční systém jako celek a koordinuje politiky EU s cílem zajistit finanční stabilitu. Tyto orgány dohledu přispívají k rozvoji a systematickému

uplatňování jednotného souboru pravidel, řeší přeshraniční problémy, a tím podporují sbližování regulace i dohledu.

Předsednictví a Parlament se dne 21. března dohodly na prvním zásadním přezkumu úkolů, pravomocí, správy a řízení, jakož i financování evropských orgánů dohledu a ESRB, aby se tyto orgány přizpůsobily měnícímu se prostředí, v němž vykonávají svou činnost. Dohodnuté znění vychází ze stávajících nástrojů, jako jsou srovnávací hodnocení, obecné pokyny či otázky a odpovědi, a současně zavádí nástroje nové, například zřízení koordinačních skupin na úrovni EU. Reforma rovněž přezkoumává pravomoci každého z těchto tří orgánů dohledu.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/03/21/financial-supervision-council-presidency-and-parliament-reach-provisional-deal-on-supervisory-framework-for-european-financial-institutions/>

EU přistoupí k mezinárodní dohodě o označeních původu a zeměpisných označeních

EU přistupuje k Ženevskému aktu Lisabonské dohody na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu („Ženevský akt“). Velvyslanci členských států dne 20. března schválili dohodu, jíž dosáhlo rumunské předsednictví Rady s Evropským parlamentem o návrhu nařízení. Ženevský akt Lisabonské dohody je smlouva spravovaná Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO). Rozšiřuje oblast působnosti Lisabonské dohody tak, aby se nevztahovala pouze na označení původu, ale i na zeměpisná označení, a umožňuje mezinárodním organizacím (jako je EU), aby se staly stranou Lisabonské unie, zřízené podle Lisabonské dohody.

Každá smluvní strana má povinnost chránit na svém území označení původu a zeměpisná označení produktů, které pocházejí z jiných smluvních stran. V oblastech, jež Ženevský akt upravuje, má EU výlučnou pravomoc. Členské státy mohou nicméně k Ženevskému aktu přistoupit spolu s EU a v zájmu EU, aby byla zajištěna hlasovací práva EU.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7237-2019-INIT/en/pdf>

Komise uložila Googlu pokutu za nekalé praktiky v oblasti internetové reklamy

Evropská komise dne 20. března uložila Googlu pokutu 1,49 mld. eur (1,29 % z obrátu společnosti Google v roce 2018) za porušení antimonopolních pravidel EU. Google zneužil svého dominantního postavení na trhu a do smluv s provozovateli webových

stránek zařazoval restriktivní ustanovení, která bránila jeho konkurentům v umístování reklamy ve výsledcích vyhledávání na tyto stránky.

Součástí internetových stránek, jako např. internetových deníků, blogů nebo cestovních portálů, je často vyhledávací funkce. Pokud uživatel vyhledává pomocí této funkce, nabídne mu webová stránka vedle výsledků vyhledávání i reklamu.

Od roku 2006 do roku 2016 byl Google ve zprostředkovávání této reklamy v Evropském hospodářském prostoru zdaleka nejsilnějším hráčem a jeho podíl na trhu činil více než 70 %. V roce 2016 měl také na trzích jednotlivých států více než 90% tržní podíly u všeobecného vyhledávání a více než 75% tržní podíly u reklam mezi výsledky vyhledávání, a to prostřednictvím svého klíčového produktu – vyhledávače Google – který zobrazuje výsledky vyhledávání spotřebitelům. Aby mohli rozšiřovat své podnikání a pokusit se konkurovat Googlu, potřebují proto tito jiní poskytovatelé služeb v oblasti zprostředkování reklamy ve vyhledávání jako důležité přístupové místo webové stránky třetích stran.

Google poskytoval zprostředkovatelské služby v oblasti reklamy ve vyhledávání komerčně nejdůležitějším vydavatelům prostřednictvím dohod, které s nimi jednotlivě sjednával. Komise při svém šetření prověřila stovky takovýchto dohod a došla k tomuto závěru: že od roku 2006 zařazoval Google do svých smluv ustanovení o exkluzivitě; od března 2009 začal Google postupně nahrazovat ustanovení o exkluzivitě ustanoveními o přednostním umístování; od března 2009 také začal Google používat ustanovení, která od vydavatelů vyžadovala písemný souhlas od Googlu před tím, než by provedli změny v zobrazování konkurenční reklamy.

Dnešní rozhodnutí dospělo k závěru, že společnost Google je dominantní na trhu zprostředkovatelů internetové reklamy ve vyhledávání v EHP již přinejmenším od roku 2006. Rozhodnutí vychází zejména z velmi vysokých tržních podílů Googlu, které po většinu daného období překračovaly 85 %. Google toto dominantní postavení zneužíval tím, že bránil konkurentům na trhu se zprostředkováváním internetové reklamy.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1770_cs.htm

Brexit: Rada přijala řadu alternativních opatření pro případ scénáře bez dohody

Rada dne 19. března přijala řadu legislativních aktů v rámci příprav na mimořádnou situaci v případě scénáře brexitu bez dohody. Cílem těchto aktů je omezit nejzávažnější škody, jež by způsobil neřízený brexit v některých odvětvích, v nichž by výrazně zkomplikoval situaci pro občany a podniky. Tyto akty doplňují další opatření, týkající se například práv občanů, která přijaly členské státy v rámci příprav na scénář bez dohody. Jedná se o opatření dočasné povahy a omezeného rozsahu, která jednostranně přijala Evropská unie. Jejich účelem není v žádném případě replikovat veškeré výhody vyplývající z členství v EU ani podmínky případného přechodného období stanoveného v dohodě o vystoupení. V některých oblastech jsou podmíněna recipročními kroky ze strany Spojeného království.

Jedná se o tyto legislativní akty:

- Nařízení pro koordinaci sociálního zabezpečení, jež se bude vztahovat na státní příslušníky členských států, osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky, na které se vztahují nebo se dříve vztahovaly právní předpisy jednoho či více členských států nebo kteří jsou či byli v situaci zahrnující Spojené království před brexitem, jakož i jejich rodinné příslušníky a pozůstalé; státní příslušníky Spojeného království, na které se vztahují nebo se před brexitem vztahovaly právní předpisy jednoho či více členských států, jakož i jejich rodinné příslušníky a pozůstalé.
- Nařízení o programu Erasmus+, vztahující se jak na osoby ze zemí EU27 účastnící se programu ve Spojeném království, tak na osoby ze Spojeného království účastnící se programu v zemích EU27, a to v okamžiku vystoupení Spojeného království z EU.
- Nařízení zajišťující pokračující financování programů PEACE a INTERREG VA mezi pohraničními hrabstvími Irska a Severního Irska až do roku 2020.
- Nové nařízení, jehož cílem je přispět ke zmírnění dopadu brexitu bez dohody na rybolov EU, jehož cílem je zajistit, aby EU mohla plavidlům Spojeného království umožňovat přístup do vod EU do konce roku 2019, ovšem s podmínkou recipročních opatření ze strany Spojeného království.
- EU přijala dočasná opatření pro zajištění základního propojení v letecké dopravě, jakož i v nákladní a osobní silniční dopravě. Tato opatření vyžadují reciprocitu ze strany Spojeného království.
- Nařízení o vývozu určitého zboží dvojího užití s cílem zařadit Spojené království na seznam třetích zemí s nízkou mírou rizika, na něž se vztahují všeobecná vývozní povolení EU. Zboží dvojího užití zahrnuje materiály, vybavení a technologie, které lze použít jak pro civilní, tak pro vojenské účely, včetně šíření a dodávek jaderných, chemických nebo biologických zbraní.

Legislativní akty, které byly dnes přijaty, vstoupí v platnost prvním dnem po vyhlášení a začnou se používat prvním dnem po vystoupení Spojeného království v případě brexitu bez dohody.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/03/19/brexit-council-adopts-a-series-of-contingency-measures-for-a-no-deal-scenario/>

Rada schválila obecné zásady EU v oblasti lidských práv o zajištění nediskriminace v rámci vnější činnosti

Rada dne 18. března přijala závěry schvalující obecné zásady EU v oblasti lidských práv o zajištění nediskriminace v rámci vnější činnosti, čímž opětovně potvrdila

závazek EU dodržovat cíle a zásady Všeobecné deklarace lidských práv. Rada v závěrech připomíná, že Smlouva o Evropské unii a Listina základních práv EU stanoví, že činnost Unie na mezinárodní scéně spočívá na zásadách, které se uplatnily při jejím založení, jejím rozvoji a jejím rozšiřování a které hodlá podporovat v ostatním světě: demokracie, právní stát, univerzálnost a nedělitelnost lidských práv a základních svobod, úcta k lidské důstojnosti, zásady rovnosti a solidarity a dodržování zásad Charty Organizace spojených národů a mezinárodního práva. Tyto obecné zásady týkající se nediskriminace přispívají k naplňování akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii, doplňují a posilují všechny ostatní obecné pokyny EU v oblasti lidských práv a podporují přístup EU k rozvojové spolupráci založený na právech zahrnující veškerá lidská práva.

Jejich provádění bude probíhat společně ze strany Evropské unie i členských států. Provádění bude podporovat Pracovní skupina Rady pro lidská práva (COHOM), která případně zapojí i další pracovní skupiny Rady. Budou se konat pravidelné výměny názorů týkající se uplatňování a přezkumu těchto společných zásad.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6337-2019-INIT/cs/pdf>

Ochrana oznamovatelů: Rada potvrdila dohodu s Parlamentem

Velvyslanci členských států při EU dne 15. března potvrdili dohodu, jíž v pondělí 11. března dosáhli vyjednávači rumunského předsednictví a Parlamentu ohledně směrnice o ochraně oznamovatelů. Tato nová pravidla budou vyžadovat vytvoření bezpečných kanálů pro oznamování jak v rámci organizace – soukromé či veřejné –, tak i pro oznamování veřejným orgánům. Dle rumunského ministra spravedlnosti mají oznamovatelé velký význam pro správné fungování demokratického systému založeného na zásadách právního státu. Z tohoto důvodu je zapotřebí poskytnout oznamovatelům vysokou míru ochrany v celé Unii.

Kompromisní znění obsahuje mimo jiné tyto hlavní prvky:

Oznamovatelé budou výrazně povzbuzováni k tomu, aby používali nejprve interní kanály v rámci své organizace a teprve poté kanály externí zřízené veřejnými orgány. To dle EU přispěje k rozvoji zdravé podnikové kultury ve společnostech s více než 50 zaměstnanci nebo v obcích s více než 10 000 obyvateli, které budou mít povinnost vytvořit efektivní a účinné kanály pro oznamování. Postoj Rady co do okruhu chráněných osob zůstal zachován. Jedná se o osoby, které by mohly v rámci svého pracovního působení získat informace o porušení, jako jsou zaměstnanci úředníci na státní/místní úrovni, dobrovolníci a stážisté, jiní než výkonní členové správní rady, akcionáři apod. Kompromisní znění počítá s širokou oblastí působnosti v souladu s postojem Rady. Zahrnuje oblasti, jako jsou zadávání veřejných zakázek, finanční služby, předcházení praní peněz, veřejné zdraví atd. V zájmu právní jistoty je seznam všech zahrnutých legislativních nástrojů EU je uveden v příloze směrnice. Při

uplatňování nových pravidel mohou členské státy jít nad rámec tohoto seznamu. Oba orgány se dohodly na seznamu opatření, která lze považovat za určitý druh odvetu, přičemž tento seznam zahrnuje na žádost Rady také pokusy o odvetu nebo hrozby odvetou. Dohodnuté znění obsahuje významná ochranná opatření, jako je například zproštění odpovědnosti za porušení omezení týkajících se zveřejnění informací, která jsou uložena ve smlouvě nebo v právních předpisech. Směrnice bude rovněž zahrnovat seznam všech podpůrných opatření, která budou ve vztahu k oznamovatelům zavedena. Lhůta pro zpětnou vazbu oznamovateli zůstává stejná jako v postoji Rady, tedy do 3 měsíců (s možností prodloužit tuto lhůtu v řádně odůvodněných případech na 6 měsíců u externích kanálů). Kompromisní znění rovněž vymezuje podmínky, které musejí být splněny, má-li být osoba zveřejňující informace novými pravidly chráněna.

Odpověď CCBE na veřejnou konzultaci Evropské komise ohledně implementace Aarhuské úmluvy

Dne 14. března CCBE publikovala svou odpověď na veřejnou konzultaci EK ohledně implementace Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva). CCBE má za to, že aby bylo dosaženo souladu evropského práva s Aarhuskou úmluvou, musí dojít k revizi unijního aarhuského nařízení, zejména co do zajištění přímého přístupu k evropským soudům (čl. 263 (4) SFEU). V současné době dochází k rozlišování privilegovaných subjektů (členské státy a unijní instituce) a neprivegovaných subjektů (soukromé subjekty), přičemž neprivegovaným subjektům je ve většině případů odepřen přístup ke spravedlnosti, jelikož musí být adresáty rozhodnutí, či musí prokázat, že jsou rozhodnutím přímo, individuálně dotčeni, což je velmi obtížné. CCBE rovněž poukazuje na to, že nepřímý přístup k evropským soudům (položením předběžné otázky národním soudem) na základě čl. 267 SFEU není vhodným instrumentem k nahrazení přímého přístupu. V rámci odůvodnění CCBE zejména uvádí, že EU je sama stranou Úmluvy a nemůže tak spoléhat na členské státy v zajištění přístupu ke spravedlnosti. Řízení o předběžné otázce dále není opravným prostředkem, nýbrž kooperační procedurou mezi soudy, proto není dostatečným opravným prostředkem pro dotčené subjekty zahájit řízení před národními soudy, jestliže k pochybení došlo nikoliv u národních orgánů, ale u unijních institucí. CCBE rovněž upozorňuje, že řízení o předběžné otázce je možné zahájit pouze tehdy, jestliže žalobce nejprve napadl implementační opatření členského státu před národním soudem. Pokud však implementace provedena nebyla, napadení evropského aktu není možné. V případě, že k implementaci přece jen dojde, i na národní úrovni se stěžovatel setká s velkým množstvím překážek. CCBE dále upozorňuje na délku řízení o předběžné otázce v otázkách životního prostředí, odpor soudů členských států pro podávání předběžných otázek, nebo např. neadekvátní interní proces přezkumu zakotvený v čl. 10 a 12 aarhuského nařízení, jehož smyslem je zajistit alternativní přístup ke spravedlnosti a umožnit nevládním organizacím rozporovat rozhodnutí unijních orgánů, jež byly do národního práva životního prostředí implementovány. Tento instrument se doposud ukázal jako velmi neúčinný.

Kompletní připomínky jsou k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/PD_LUX/PDL_Position_papers/EN_PDL_20190314_CCBE-response-to-the-EU-questionnaire-of-the-Aarhus-Convention-in-the-area-of-access-to-justice-in-environmental-matters.pdf

Rada se dohodla na svém postoji, pokud jde o střediska pro kybernetickou bezpečnost

Výbor stálých zástupců Rady dne 13. března udělil rumunskému předsednictví mandát k zahájení jednání s Evropským parlamentem o vytvoření špičkové znalostní základny pro kybernetickou bezpečnost – Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum pro kybernetickou bezpečnost a o zřízení sítě národních koordinačních center. Tyto struktury společně pomohou zajistit bezpečnost jednotného digitálního trhu a zvýšit autonomii EU v oblasti kybernetické bezpečnosti. Je ve strategickém zájmu EU zajistit, že bude mít k dispozici potřebné kapacity a schopnosti k ochraně sítí a digitálních služeb. Nové centrum posílí koordinaci výzkumu a inovací v oblasti kybernetické bezpečnosti. Bude rovněž hlavním nástrojem EU pro shromažďování investic do výzkumu, technologií a průmyslového vývoje v oblasti kybernetické bezpečnosti. Národní centra budou disponovat odbornými technickými znalostmi v oblasti kybernetické bezpečnosti nebo k nim budou mít přístup, například v odvětvích, jako jsou kryptografie, detekce narušení nebo lidské aspekty bezpečnosti průmyslových odvětví Unie. Financování těchto center bude poskytnuto zejména prostřednictvím programů Digitální Evropa a Horizont Evropa s možností dobrovolných příspěvků členských států. Centrum bude zřízeno na období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2029. Poté bude jeho činnost ukončena, nebude-li prostřednictvím přezkumu příslušného nařízení rozhodnuto jinak.

EU rovněž disponuje Agenturou Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací (ENISA), jež bude přeměněna na stálou agenturu EU pro kybernetickou bezpečnost, jakmile dojde na jaře tohoto roku k formálnímu přijetí návrhu aktu o kybernetické bezpečnosti.

Revize unijního seznamu nespolupracujících jurisdikcí v oblasti daní

Rada dne 12. března přijala revidovaný unijní seznam jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti. Seznam, který je součástí vnější strategie EU v daňové oblasti vymezené Radou, má přispět k trvalému úsilí o to, aby se předcházelo vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany podniků a prosazovala se řádná správa v oblasti daní na celém světě. Kromě stávajících 5 jurisdikcí obsahuje revidovaný unijní seznam nespolupracujících jurisdikcí nyní rovněž 10 nových států: Aruba, Barbados, Belize, Bermudy, Dominika, Fidži, Marshallovy ostrovy, Omán, Spojené arabské emiráty a Vanuatu. Uvedené jurisdikce nesplnily v dohodnuté lhůtě závazky, které vůči EU přijaly.

Pracovní skupina Rady, která je odpovědná za naplňování unijního kodexu chování pro zdaňování podniků, zohlednila v rámci zpracování seznamu zejména požadavky na daňovou transparentnost, spravedlivé zdanění, zavedení minimálních standardů OECD proti erozi základu daně a přesouvání zisku (BEPS).

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/ecofin/2019/03/12/>

Rada se dohodla na svém postoji ohledně pravidel pro jmenování právních zástupců za účelem shromažďování důkazů

Rada se dne 8. března dohodla na svém postoji ke směrnici týkající se jmenování právních zástupců za účelem shromažďování důkazů v trestním řízení. Směrnice je součástí balíčku týkajícího se elektronických důkazů, který předložila Komise v dubnu 2018 a jehož cílem je zlepšení přeshraničního přístupu k elektronickým důkazům vytvořením právního rámce, který umožní adresovat soudní příkazy přímo poskytovatelům služeb nebo jejich právním zástupcům v jiném členském státě. Směrnice doplňuje nařízení o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech, k němuž Rada přijala svůj postoj v prosinci 2018.

Mezi klíčové body postoje Rady patří:

Kritéria pro určení umístění právních zástupců zůstávají stejná jako v návrhu Komise. Právní zástupci se nacházejí v jednom z členských států, v nichž je usazen nebo nabízí služby poskytovatel služeb; Rada dále zdůraznila, že právní zástupci by měli mít dostatečné prostředky a pravomoci k plnění svých úkolů; poskytovatelé služeb a právní zástupci mohou nést společně a nerozdílně odpovědnost za nesplnění povinností; právních zástupců lze využít ke shromažďování jiných typů důkazů než elektronických důkazů a k přijímání dalších žádostí souvisejících s prosazováním práva, jako jsou například evropské vyšetřovací příkazy, aniž jsou dotčeny zvláštní postupy stanovené v jiných právních nástrojích v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech; byla doplněna konkrétní opatření, která sníží zátěž pro malé a střední podniky – např. možnost pro malé a střední podniky „sdílet“ téhož právního zástupce a zohlednit při uplatňování jednotlivých sankcí vůči poskytovateli služeb jeho finanční kapacitu; pokud jde o sankce, ty mají být účinné, přiměřené a odrazující; seznam právních zástupců se zveřejní s cílem zajistit snadný přístup donucovacích orgánů, zejména, avšak nikoliv výhradně, prostřednictvím Evropské justiční sítě v trestních věcech.

Rada stanovila lhůtu pro provedení ve vnitrostátním právu v délce 18 měsíců s cílem zajistit, že právní zástupci začnou naplno pracovat, jakmile o 6 měsíců později vstoupí v platnost nařízení o elektronických důkazech.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/e-evidence/>

Nástup nových členů Soudního dvora a Tribunálu Evropské unie do funkce

Zástupci vlád členských států dne 6. března jmenovali soudce Soudního dvora Evropské unie a 2 soudkyně Tribunálu.

Pan **Andreas Kumin** (Rakousko) byl jmenován soudcem Soudního dvora na období od vstupu dnešního rozhodnutí v platnost do 6. října 2024. Jeho jmenováním je završena částečná obměna složení Soudního dvora z roku 2018, kdy dne 6. října 2018 skončilo funkční období 14 soudců a 5 generálních advokátů.

Paní **Tuula Pynnäová** (Finsko) jejíž funkční období potrvá od 1. září 2019 do 31. srpna 2022. Své funkce se ujme v kontextu třetí fáze reformy Tribunálu.

Paní **Ramona Frendová** (Malta) nahradí pana Petera George Xuereba, který se v říjnu 2018 stal soudcem Soudního dvora. Soudkyně Tribunálu byla jmenována na období od vstupu dnešního rozhodnutí v platnost do konce zbývajících částí funkčního období, tedy do 31. srpna 2019.

Judikatura SDEU

Rozsudky ve věci C-163/17, Jawo a ve spojených věcech C-297/17, C-318/17 Ibrahim, C-319/17 Sharqawi a další a C-438/17 Magamadov ze dne 19. března 2019

Žadatele o azyl lze přemístit do členského státu, který je obvykle příslušným k posouzení jeho žádosti, nebo který mu již doplňkovou ochranu udělil, ledaže by v něm byl kvůli předvídatelným životním podmínkám osob požívajících mezinárodní ochrany vystaven situaci silné materiální deprivace, jež je v rozporu se zákazem nelidského či ponižujícího zacházení. Nedostatky systému sociálního zabezpečení dotčeného členského státu samy o sobě nestačí ke konstatování existence rizika takového zacházení.

Věc Jawo se týká především otázky, zda Listina základních práv Evropské unie brání přemístění žadatele o mezinárodní ochranu podle nařízení Dublin III do členského státu, který je obvykle příslušným k posouzení jeho žádosti, pokud by v něm tento žadatel byl vystaven vážnému riziku, že kvůli předvídatelným životním podmínkám bude jakožto osoba požívající mezinárodní ochrany podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení.

Věci Ibrahim a další se týkají možnosti, jež je stanovena ve „směrnici o řízeních“ a podle níž lze odmítnout žádosti o azyl jako nepřípustné z důvodu předchozího přiznání doplňkové ochrany v jiném členském státě. V uvedených věcech byla přiznána osobám bez státní příslušnosti palestinského původu, které pobývaly v Sýrii, doplňková ochrana v Bulharsku, a jednomu ruskému státnímu příslušníkovi, který uvedl, že je čečenského původu, byla doplňková ochrana přiznána v Polsku. Vzhledem k tomu, že nové žádosti o azyl, které následně tyto osoby podaly v Německu, byly odmítnuty, podaly uvedené osoby žaloby k německým soudům.

V rozsudcích ze dne 19. března 2019 Soudní dvůr připomněl, že v rámci společného evropského azylového systému, který je založen na zásadě vzájemné důvěry mezi členskými státy, je třeba předpokládat, že zacházení se žadateli o mezinárodní ochranu nebo s osobami, kterým byla přiznána doplňková ochrana, v členském státě splňuje požadavky Listiny, Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

Nelze nicméně vyloučit, že tento systém v praxi naráží v určitém členském státě na závažné funkční problémy. Proto platí, že má-li soud, který rozhoduje o opravném prostředku, k dispozici důkazy, které předložil žadatel za účelem prokázání existence rizika nelidského či ponižujícího zacházení v jiném členském státě, musí tento soud posoudit existenci buď systémových či celoplošných nedostatků, anebo nedostatků týkajících se některých skupin osob. Takové nedostatky jsou přitom v rozporu se zákazem nelidského či ponižujícího zacházení pouze pokud dosahují obzvláště vysoké míry závažnosti, která závisí na všech skutečnostech případu – např. kdyby se osoba, která je zcela závislá na veřejné podpoře, v důsledku nezájmu orgánů členského státu nezávisle na své vůli a osobní volbě ocitla v situaci silné materiální deprivace, v níž by nemohla uspokojovat nejjzákladnější potřeby, jako je zejména potřeba se najíst, umýt a ubytovat, a kterou by bylo poškozováno její tělesné či duševní zdraví nebo v důsledku které by se ocitla v zanedbaném stavu, jenž je v rozporu s lidskou důstojností. Značně nejistá situace či podstatné zhoršení životních podmínek nepředstavují tuto míru závažnosti, pokud neznamenají silnou materiální deprivaci dotčené osoby.

Závěr o tom, že dotčená osoba by byla v případě svého přemístění do členského státu, jemuž obvykle přísluší posouzení žádosti o mezinárodní ochranu nebo který již udělil doplňkovou ochranu, vystavena skutečnému riziku, že bude podrobena nelidskému či ponižujícímu zacházení, se nemůže zakládat toliko na skutečnosti, že sociální ochrana anebo životní podmínky jsou příznivější v členském státě, u kterého byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu, oproti prvně uvedenému státu.

Kompletní tisková zpráva je k dispozici v českém jazyce zde: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-03/cp190033cs.pdf>

Rozsudek ve věci C-557/17 Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie proti Y.Z. a dalším ze dne 14. března 2019

V případě, že bylo povolení k pobytu uděleno za účelem sjednocení rodiny na základě padělaných dokumentů, může být status trvalého pobytu odebrán i v případě, že z něj oprávněné osoby o padělání potřebných dokumentů nevěděli. V takovém případě však musí členské státy před odebráním individuálně posoudit situaci dotčených osob.

Pan Y.Z. státní příslušník Čínské lidové republiky obdržel v roce 2001 povolení k pobytu na dobu určitou v Nizozemsku, v souvislosti se svými povinnostmi v rámci vedení společnosti. V roce 2002 bylo povolení k pobytu uděleno rovněž jeho manželce a dítěti stejné státní příslušnosti za účelem sjednocení rodiny. V roce 2006 obdržela manželka a syn trvalý pobyt. V roce 2014 Nizozemské úřady zpětně odebraly povolení k pobytu panu Y.Z. a následně i jeho manželce a synovi, jelikož tvrzené zaměstnání ve vedení firmy bylo fiktivní, neboť společnost nevyvíjela žádnou obchodní činnost a povolení k pobytu tak bylo získáno podvodně.

Soudní dvůr v rozsudku uvedl, že takovéto odebrání nabytých povolení k pobytu je možné i bez znalosti dotčených osob o tom, že byly získány podvodem. K odebrání však nesmí členské státy přistupovat automaticky, nýbrž až po individuálním zhodnocení situace daných osob.

Kompletní tisková zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2019-03/cp190030en.pdf>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK